

Landskap: Småland ..... Upptecknat av: Edith Österlund
 Härad: Västbo ..... Adress: Bot 5, Hillerstorp
 Socken: Kulltorp ..... Berättat av: Emma Österlund
 Uppteckningsår: 1941 ..... Född år 1862 i Kulltorp

Bivégille, - stärke. s. 1-6.

Korn-ö: rågkaffe användes. s. 2.

Grumsapannkakor av grumsestärkelse s. 6-7.

Av stärkeles kokades gröt, välling m.m. s. 7.

"Klang-Stiva" - kakeläring s. 7.

H. G. 7.

ACC. N.º. M. 7169:1.

Det var mycket att göra i och
kring för kvinnorna i all-
mänhet. På kvällen då potatis-
en var uppstagen brukade man
plöcka ut de allra största,
vilka skulle vara till stök-
else (= potatismjöl). Då gjordes man
varandra till sig på rivegille
vilket var ett trevligt arbete
i vardagen. Den som gick på
'rivegille' skulle ha ett riv-
järn som var hänggjort
med sig att riva på. Då rev
kvinnorna av hjärtans lusk
och pratade på av alla krafter.
Detta var i början av 1880-talet
och fortsatte till den tid in på
1960-talet. Kvinnorna gjordes på

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

H. G. F.

kaffe. Den brukade koga tre stoc-
kar ciboria och en fjärdedel
kaffe så det vid jul tiden
vilket skulle räcka en tid
framåt året. Annars känd
man på korn- eller råskaffe
om man inte hade annat.

Finne detta var inte kaffet
kunnat i vardagsbruk bland
de bredare folklagen. Nåväl,
svinjarna voro såmligen skari-
ga, varje bonde eller byggnad
kunde förfärdiga ett sådant och
gjorde det också. Det bestod av
vanlig järnplåt var i man slagid
kål med tillhjälps av en spets-
ig järnstamp. Kännorna och
var till käll och riva i sedan

var rivningen i full gång. Så
 förunde man sevet i en stor
 kalja. Det kunde handa att
 kvinnorna kunde riva en kals-
 pamm (= kalspenn omkring en
 fjärdedels tumma var på tvil-
 len. Den andra lagen blev
 det för hussarna att skika
 stärkelse (= potatismjöl. Detta
 tillgick sålunda. Man tog
 en stor kalja till brunn
 och slog lite vatten i den, så
 lade man ett par ribbor över
 kaljans mitt, varpå man pla-
 cerade ett "grynasill"
 vare man lade över satta så
 tiller i kotten på kaljan i
 vattnet först varefter man

* Grynasill
 var ett till
 som i från-
 från tiden
 begagnades
 till att tilli-
 (slitta) i från
 geger från
 såsom = sidan
 en gryn som
 man lät avla

ACC. NR. M. 7169:4

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

lyftade upp sället på ribbor-
na igen och skakade sället slög
på litet vatten vatten skaka-
de sället åter och kunde där-
på revet i ett kull. Detta
skulle kreaturen ha gånna-
turen men det var farligt att
ge dem för mycket by då
kunde de bli vidviltinna
och dö av det. När det var
färdigskirat första gången skul-
le det skivas om igen men genom
en fin sikt sedan var det
färdigt vad skivningen be-
träffade. Sedan lät man stället
stå och sjunka i cirka
fem timmar varefter det grundli-
ga vattnet behålldes och man

hållde på nytt varefter man
rev upp stärkelsen i vattuet
och det gick ängst stamma
några timmar. Detta för-
satte man med tillo man
ansåg stärkelsen vara ren,
då det ställdes mot solen
för att förka om det var
solsken. Annars try man in
det i spiseln och ställde
kålet med stärkelsen (= potatis)
njölet i på lund på ytan
förkade. När ytan var för-
skur man upp det i stora
tycka skivor och lade på
ett joppes till förkuning.
Det ställdes då i en bord eller
på ett loft (= vind) för att stukt-

Anka. Värje skriva man skär
 upp skrapades av väl på ytan
 och detta sterkelse lades
 för sig sjöta och kallades
 så för "grunsasterkelse".
 På 1850-60-talet brukade man
 också riva sterkelse men man
 hade inga gillen då. Då blev
 manna i hemmen sjöta
 och ~~man~~ ~~händer~~ ~~händer~~ ~~händer~~
 och smickindemas luster
 också. Dessa brukade leka
 grunsapamkator av grun-
 sasterkelsen. Man rörde lera
 i litet mjöl i litet vatten
 slog grunsasterkelset i och
 slog smeten i stekjärnet och
 såll det all lera i stora bak-

Matman

rognen. Dessa pannkakor blevo
 till yttelighet stora men de
 färliga äro dem med smak
 i alla fall. Deras kost var
 så ypperst färlig att varje
 litet tillskott till den dagli-
 ga kosten ansågs som en deli-
 kates. De Stärkelse-
 man Stärkelsegröt, Stärkel-
 senälling ^{och gjude} Stärkelsemunka,
 o. s. v. Potatis användes icke
 på den tiden. Det var blott
 korngjöl. Man köpte skrypa
 av Klungs-Hinn som gick
 till Forsheda eller Forse
 som man sade efter dem.
 Stärkelsegröt var rikligt beser-
 skapsmat tyckte man allmänt.

"Kakchäringsgröt"